

VERGİ CENNETLERİ

Dünya ekonomisinin küreselleşmesi ve uluslararası piyasaların gelişmesiyle de, bireylerin ve kurumların fonlarını sınırsız olarak vergi sonrası en yüksek getiriyi alabilecekleri yerlerde değerlendirme imkanı beraberinde gelmektedir.

Günümüzde de firmalar ve insanlar ülkeler arasındaki vergi farklılıklarından kolayca yararlanabilmektedirler. En fazla mobiliteye sahip olan üretim faktörü sermaye de uygun olmayan bir vergileme alanından çok daha kolay vazgeçebilir ve bir vergi cennetinde (tax havens) sığınak arayabilir.

Önde gelen vergi cennetleri, Cayman Adaları, Panama, Hollanda Antilleri, Isle of Man, British Virgin Islands'dır. Adını şimdi sayamayacağımız daha onlarca vergi cenneti bulunmaktadır.

Vergi Cenneti Kavramı:

Vergi cenneti, vergi mükelleflerinin vergiden kaçınmasını sağlayan ve gizli şartlar altında işlemlerin yapılabilmesine olanak veren bir yapısal düzenlemedir. Bir başka açıdan da, vergi cenneti kavramı "düşük vergi oranlı veya vergisiz yabancı ülke" olarak tanımlanmaktadır.

OECD'nin vergi cennetlerini tanımlamada kullandığı dört kriter ise;

- a- Çok düşük ve etkili olmayan vergi oranları,
- b- Açıklık ve saydamlığın bulunmaması,
- c- Bilgi paylaşımında gösterilen çekinceler,
- d- Etkin ekonomik faaliyetlerin bulunmamasıdır.

Tüm bu tanımlamalardan yola çıkarak, vergi cenneti kavramı "çok düşük ve etkili olmayan vergi oranlarının kullanıldığı, gizlilik esaslarının hakim olduğu ve fiili ekonomik faaliyetlerin kayıt altına alındığı iktisadi rejimler" olarak tanımlanabilir.

Genel olarak yabancı sermayenin ya da mükelleflerin vergi cenneti ülkeleri seçim nedenleri, vergi alınmaması veya çok düşük oranda vergi alınmasıdır. Ayrıca, kendi ülkesinde yüksek vergi oranlarının bulunması, bazı hesap ve işlemleri gizleme isteği, yatırımcıların ülke riskini dağıtmak istemeleri gibi unsurlarında gerçek kişi ve kurumların vergi cenneti ülkelere gitmesinde etkili olduğu bilinmektedir.

Kısaca denilebilir ki, vergi cennetleri özde üç temel amaca hizmet etmektedir. Birincisi, pasif yatırımların muhafaza edildiği bir fonksiyonu icra etmektedir. (Money boxes). İkinci olarak, kağıt üzerinde karların oluşturulduğu bir ortam olanağı sağlamaktadır. Üçüncü olarak ise, banka hesaplarına ilişkin olmak üzere, vergi mükelleflerinin kolaylıkla diğer ülkelere ait vergi otoritelerinin gözetimi ve denetimi dışında kalabilmelerine imkan sağlamaktadırlar. (safe harbours)

Vergi Cennetlerine Yapılan Ödemeler Üzerinden Tevkifat Uygulaması:

5520 sayılı KVK. nun 30. maddesinin (7) numaralı fıkrası ile 21.06.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak ve 01.01.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere bugüne kadar vergi sistemimizde yer almayan ve esas itibarıyla zararlı vergi rekabeti uygulayan vergi cennetleri ülkeler ile mücadele etmek amacıyla bu ülkelerde yerleşik ya da faaliyette bulunan kurumlara yapılan ödemeler üzerinden % 30 oranında tevkifat yapılacağı hüküm altına alınmıştır. Anılan tevkifat uygulaması, kurumlar tarafından Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek ülkelerde yerleşik ya da faaliyette bulunan kurumlara yapılan ödemeler açısından geçerli olup, kurumlar tarafından gerçek kişilere ya da gerçek kişiler tarafından kurumlara yapılacak ödemeler üzerinden tevkifat yapılması söz konusu değildir. Kurumlar Vergisi mükelleflerinin vergi cennetlerinde yerleşik ya da faaliyette bulunan kurumlara yapmış oldukları ödemeler üzerinden yapılacak tevkifatın oranı genel olarak % 30 olmakla birlikte tevkifata tabi olmayan ödemeler mevcut olduğu gibi bir kısım ödemeler üzerinden yapılacak tevkifat oranlarının Bakanlar Kurulu tarafından % "0"'a kadar indirilmesi mümkündür.

Tevkifat uygulaması kapsamına, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ülkelerde faaliyette bulunan ya da yerleşik olan kurumlara yapılacak ödemeler dahil olduğundan, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen ülkeler dışındaki ülkelerdeki kurumlara ödenecek tutarlar üzerinden anılan düzenleme uyarınca tevkifat yapılması söz konusu olmayacaktır. Diğer taraftan hali hazırda Bakanlar Kurulu tarafından söz konusu ülkeler belirlenmediğinden, doğal olarak kurumlar vergisi mükelleflerinin 5520 sayılı KVK'nun 30. Maddesinin (7) numaralı fıkrası uyarınca tevkifat yapma yükümlülükleri bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu düzenlemenin hayata geçmesi, Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye ile zararlı vergi rekabeti içinde olan ülkelerin ilan edilmesi koşuluna bağlıdır. Bu itibarla, vergi cennetinde yerleşik kurumlara yapılacak ödemelerde K.V.K. nun 30. maddesi hükümlerine göre şimdilik (7 no'lu fıkradaki düzenlemeler ve oran hariç) tevkifat uygulanmayacağı tabiidir.

Ekrem KAYI (YMM)